

ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ
(ΑΕΡΟΖΩΓΡΑΦΙΚΗ)

"Η ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ,"
ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΟΥ ΤΑΓΙΑΤ

ΣΤΟΥΝΤΙΟ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ

Η Α. Ε. & Κ. MAPINETTI
της Βασιλικής Ακαδημίας της Ιταλίας

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

(ΑΕΡΟΖΩΓΡΑΦΙΚΗ)

ΟΡΓΑΝΟΥΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΟ
ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΥΠΟ ΤΟΥ ΙΤΑΛΙ-
ΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΝΩΤΕ-
ΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ
ΤΟΥ 1933 ΕΤΟΣ XI.

**ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΠ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Ειδική έκδοσις εις 1500 άντίτυπα ήριθμημένα

Αριθμὸς ἀντιτύπου

885

ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΝ ΤΗΣ ΑΕΡΟΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Τῷ 1908 δ Φ. Τ. Μαρινέττι ἐδημοσίευσε τὸ «Μονοπλᾶνον τοῦ Πάπα» πρώτην λυρικὴν ἔξαρσιν, εἰς ἐλευθέρους στίχους, τῆς πτήσεως καὶ τῶν ἐναερίων κατόψεων τῆς ἵταλικῆς χερσονήσου, ἀπὸ τῆς Αἴτνας μέχρι τῆς Ρώμης-Μύλανου-Τεργέστης.

Ἡ ἀεροποίησις ἐσυνεχίσθη κατόπιν διὰ τῶν «Ἀεροπλάνων» τοῦ Πάολο Μπούτζι, τῶν «Γεφυρῶν ἐπὶ τοῦ Ὡκεανοῦ» τοῦ Λουτσιάνο Φολγκόρε καὶ «Καπρόνι» τοῦ Μάριο Κάρολι.

Τῷ 1926 δ ζωγράφος καὶ φουτουριστὴς ἀεροπόρος Ἀτζάρι ἐδημούργησε τὸ πρῶτον ἔργον τῆς ἀεροζωγραφικῆς : «Κατόψεις πτήσεως» τὸ ὅποιον ἔξετέμη εἰς τὴν μεγάλην φουτουριστικὴν αἰθουσαν τῆς «Μπιεννάλε» τῆς Βενετίας.

Τῷ 1929 δ ζωγράφος Τζεράρντο Ντοττόρι ἐστόλισε τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Ὁστια μὲ θαυμασίαν ἀεροπορικὴν φουτουριστικὴν διακόσμησιν: πτῆσις ἀεροπλάνων εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς Ρώμης, μὲ τοὺς ἔλικας, τὰ παραμορφωμένα καὶ συνθετικὰ πτερά των, ἐρμηνευθέντα μὲ τυπικὰ πλαστικὰ στοιχεῖα. Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Τζεράρντο Ντοττόρε, διασήμου πλέον ἀπὸ τὸ ὑπέροχον «Τρίπτυχον τῆς Ταχύτητος», ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἴστορίαν τῆς νέας ἀεροζωγραφικῆς. Παρατηροῦντες τὴν περιφέρειαν καὶ τὸ γήπεδον τοῦ ἀεροδρομίου τῆς Ὁστιας, τὸ κοινὸν καὶ ἡ κοριτικὴ δύνανται νὰ πεισθοῦν ὅτι οἱ καθιερωμένοι πίνακες ἀεροπλάνων, ἀντὶ νὰ ἔξυμνοῦν τὴν ἀεροπορίαν, διμοιάζουν μὲ ἀξιοθόρητα κοτόπουλα τοποθετημένα εἰς τὴν ὑπέροχον μηχανικὴν πυρὰν τοῦ ἵπταμένου κινητῆρος, δ ὅποιος δὲν καταδέχεται νὰ τὰ ψήσῃ. Ἡ συντροφιὰ μὲ τὸν ζωγράφον Ντοττόρι, ἐνέπνευσεν εἰς ἓναν ἄλλον καλλιτέχνην, τὸν Μίνο Σομέντσι τὴν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς ἀεροζωγραφικῆς. Εἰς τὸ μανιφέστον τὸ ὅποιον ἐδημοσίευσεν δ Μαρινέττι τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1929 εἰς τὴν Γκαζέττα ντέλ Πόπολο, ἐτόνισε τὴν καλλιτεχνικὴν ὑπέροχὴν τῶν πρωτοπόρων αὐτῶν καὶ νεωτεριστῶν.

Είς τὰς «Κατόφεις πτήσεως» τοῦ Ἀτζάρι, τὰς διακο-
σμήσεις τοῦ ἀεροιλιμένος τῆς Ὀστιας τοῦ Ντοττόρι, μὲ τὴν
ἀεροζωγραφικὴν τοῦ Μπενεντέττα, τοῦ Φιλλία τοῦ Ὁριάνη,
τοῦ Πραμπολίνη, τοῦ Τάτο, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ὁραίαν
ἀφηρημένην σύνθεσιν μᾶς νέας μεγάλης τέχνης.

Ἡμεῖς οἱ φουτουρισταὶ διακηρύττομεν ὅτι :

1ον Αἱ μεταβαλλόμεναι κατόφεις τῆς πτήσεως, ἀποτε-
λοῦν νέαν ἀπολύτως πραγματικότητα, οὐδεμίαν ἔχουσαν σχέ-
σιν μὲ τὴν παραδεδεγμένην πραγματικότητα τῶν γηῖνων
κατόφεων.

2ον Τὰ στοιχεῖα αὐτῆς τῆς πραγματικότητος οὐδε-
μίαν ἔχουν στερεάν βάσιν καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ τὴν ἀέναον
κίνησιν.

3ον Ὁ ζωγράφος δὲν δύναται νὰ παρατηρήσῃ καὶ νὰ
ἀποτυπώσῃ εἰμὴ μόνον ἐὰν συμμετάσῃ εἰς αὐτὴν τὴν κί-
νησιν.

4ον Ἡ ἀπεικόνισις ἀφ' ὑψηλοῦ τῆς νέας αὐτῆς πραγ-
ματικότητος ἐπιβάλλει βαθυτάτην περιφρόνησιν τῶν λεπτο-
μερειῶν καὶ ἀπόλυτον ἀνάγκην συνθέσεως καὶ παραμορ-
φώσεως.

5ον Ὅλα τὰ τμήματα τοῦ τοπείου φαίνονται εἰς τὸν
ζωγράφον ἐν πτήσει : τσακισμένα, τεχνητά, προσωρινά, μόλις
πεσόντα ἐξ οὐρανοῦ.

6ον Ὅλα τὰ τμήματα τοῦ τοπείου αὖξάνονται εἰς τὰ ὅμ-
ματα τοῦ ἐν πτήσει ζωγράφου, τὰ χαρακτηριστικά των: πυ-
κνότης, ἀραιότης, κομφότης, μεγαλεῖον.

7ον Κάθε ἀεροζωγραφικὴ περιλαμβάνει ταυτοχρόνως
τὴν διπλῆν κίνησιν, τοῦ ἀεροπλάνου καὶ τῆς χειρὸς τοῦ ζω-
γράφου ὁ δποῖος χειρίζεται τὸ μολύβι ἢ τὸν χρωστῆρα.

8ον Ὁ πίναξ ἢ τὸ πλαστικὸν σύνολον τῆς ἀεροζωγρα-
φικῆς πρέπει νὰ εἴνε πολυκεντρικόν.

9ον Θὰ φθάσωμεν προσεχῶς εἰς μίαν νέαν ὑπεργηῖνην
πλαστικὴν πνευματικότητα.

Εἰς τὴν γηῖνην ταχύτητα (ἴππος, σιδηρόδρομος, αὐτο-
κίνητον) τὰ δένδρα, τὰ σπήτια, σπεύδουν εἰς συνάντησίν μας
στροβιλιζόμενα, ταχύτατα ἐὰν εἴνε πλησίον, βραδύτερον ἐὰν
εἴνε μακράν, καὶ σχηματίζουν δυναμικὸν κύκλον, ὁ δποῖος
μετακινεῖται ἐπίσης εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ δρίζοντος, τῶν ὄρέων,

τῶν θαλασσῶν, τῶν λόφων, τῶν λιμνῶν. Μετακινεῖται τόσον βραδέως ὥστε φαίνεται ἀκίνητος. Πέραν τοῦ πλαισίου αὐτοῦ, οἱ ὄφθαλμοί μας βλέπουν ἐπίσης τὴν δριζόντιον συνέχισιν τοῦ πεδίου ἐπὶ τοῦ δποίου κινοῦνται.

Εἰς τὴν ἑναέριον ταχύτητα ἀντιθέτως, τὸ πλαισίον αὐτὸν καὶ ἡ πανοραματικὴ συνέχισις δὲν ὑπάρχουν. Τὸ ἀεροπλάνον τὸ δποίον γλυστρῷ, κατέρχεται καθέτως ἢ ἀνέρχεται ἐλικοειδῶς, δημιουργεῖ ἵδεως ὑπερευαίσθητον παρατηρητήριον αἰώρούμενον πανταχόθεν εἰς τὸ ἄπειρον καὶ ἐνδυναμούμενον ὑπὸ τῆς συνειδήσεως τῆς κινήσεως ἢ δποία κινεῖ τὴν ἀξίαν καὶ τὸν ωμὸν τῶν λεπτῶν καὶ τῶν δευτερολέπτων τῆς δράσεως-αἰσθήσεως. Ὁ χρόνος καὶ ἡ ἔκτασις ἐκμηδενίζονται ὑπὸ τῆς κεραυνοβόλου διαπιστώσεως δτὶ ἢ γῇ φεύγει ταχύτατα ὑπὸ τὸ ἀκίνητον ἀεροπλάνον.

Εἰς τὰς στροφάς, αἱ πτυχαὶ τοῦ ἐν εἴδει ριπιδίου θεάματος συμπτύσσονται (χρωματισμοὶ πράσινοι + χρωματισμοὶ καστανοὶ + χρωματισμοὶ τῆς ἀτμοσφαίρας οὐράνιοι, διαφανεῖς). Ἡ ἀπογείωσις δημιουργεῖ διαδοχικὰ V τὰ δποῖα δλονὲν διευρύνονται. Τὸ Κολοσσαῖον, θεώριεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοιῶν χιλιάδων μέτρων ὑπὸ ἀεροπόροτ ιπταμένου ἐλικοειδῶς, ἀλλάσσει ὅψιν καὶ κατεύθυνσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, καὶ παρουσιάζει διαδοχικῶς τὰς κατόψεις τοῦ ὅγκου ἔξογκωμένας.

Κατὰ τὴν πτῆσιν εἰς οίονδήποτε ὕψος ἀλλὰ ἀμετάβλητον, ἐὰν περιφρονήσωμεν δτὶ φαίνεται πρὸς τὰ κάτω, βλέπομεν ἐνώπιόν μας ἐν πανόραμα A, τὸ δποίον διευρύνεται τμηματικῶς καὶ ἐν σχέσει μὲ τὴν ταχύτητά μας. Ἐκεῖθεν αὐτοῦ, ἐν πανόραμα B, τὸ δποίον αὐξάνει ἐφ' ὅσον ιπτάμεθα ὑπεράνω τοῦ πανοράματος A καὶ κατόπιν ἐν πανόραμα Γ, τὸ δποίον διευρύνεται ἐφ' ὅσον ἔξαφανίζονται τὸ A εἰς τὸ βάθος καὶ τὸ B μόλις διελθὸν κάτωθεν.

Μετὰ τὴν ἔξέτασιν τῶν ἑναερίων κατόψεων, αἱ δποῖαι ἐμφανίζονται ἐνώπιον τοῦ ἀεροπόρου, ἃς ἔξετάσωμεν τὰς ἀπειρορίθμους ἐντυπώσεις ἐκ τῶν πλαγίων. Ὄλαι ἔχουν κυκλικὴν κίνησιν. Τὸ ἀεροπλάνον κινεῖται ὡς σιδηρᾶ ὁδοντωτὴ ράβδος ἐπὶ τῆς δποίας κυλοῦν δύο ωδες στρεφόμενοι πρὸς ἀνίθετον κατεύθυνσιν τοῦ ἀεροπλάνου καὶ τῶν δποίων τὸ κέντρον εὑρίσκεταιτείς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ δριζοντος.

Ἡμεῖς οἱ φουτουρισταὶ διακηρύττομεν δτὶ ἢ ἀρχὴ τῶν

έναερίων κατόψεων καὶ ἐπομένως τῆς ἀεροζωγραφικῆς, εἶνε ἀδιάκοπος καὶ προοδευτικὸς πολλαπλασισμὸς τῶν σχημάτων καὶ τῶν χρωμάτων, μὲ ἔξαιρετικῶς ἐλαστικὰς αὐξομειώσεις αἱ δοποὶ φθάνουν μέχρι τοῦ ἀπείρου δημιουργοῦσαι νέα σχήματα καὶ νέα χρώματα.

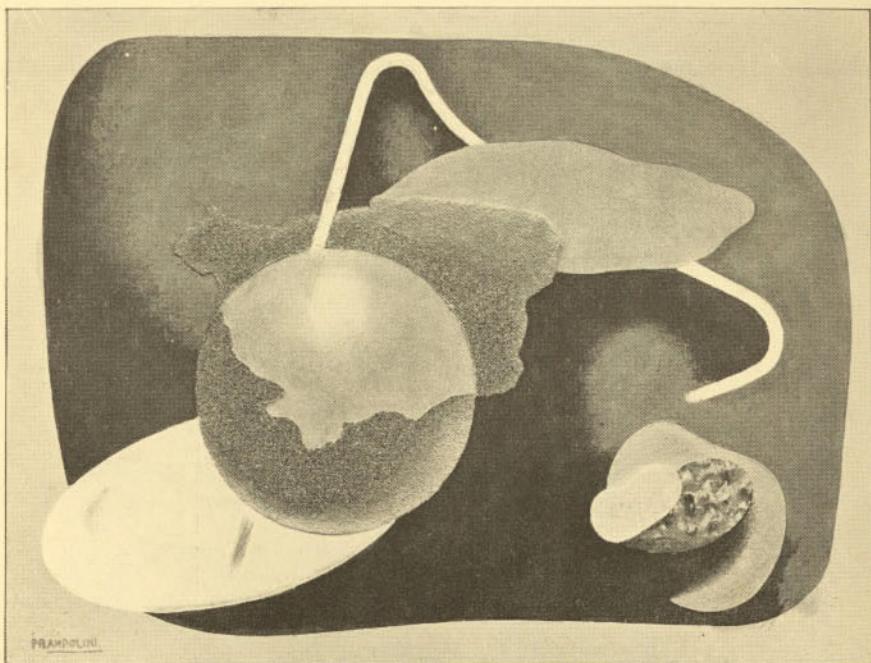
Εἰς οίανδήποτε κατεύθυνσιν πτήσεως, αἱ πανοραματικαὶ λεπτομέρειαι εἶναι συνέχισις τῶν μὲν εἰς τὰς δέ, ἡνωμέναι ὑπὸ τῆς μοιραίας καὶ μαστηριώδους ἀνάγκης νὰ συγχωνεύουν τὰ σχήματά των καὶ νὰ χρώματά των, διατηροῦσαι μολαταῦτα μεταξύ των τὴν τελείαν καὶ ἄφθαστον ἀρμονίαν.

Ἡ ἀρμονία αὐτὴ καθορίζεται διὰ τῆς συνεχείας τῆς

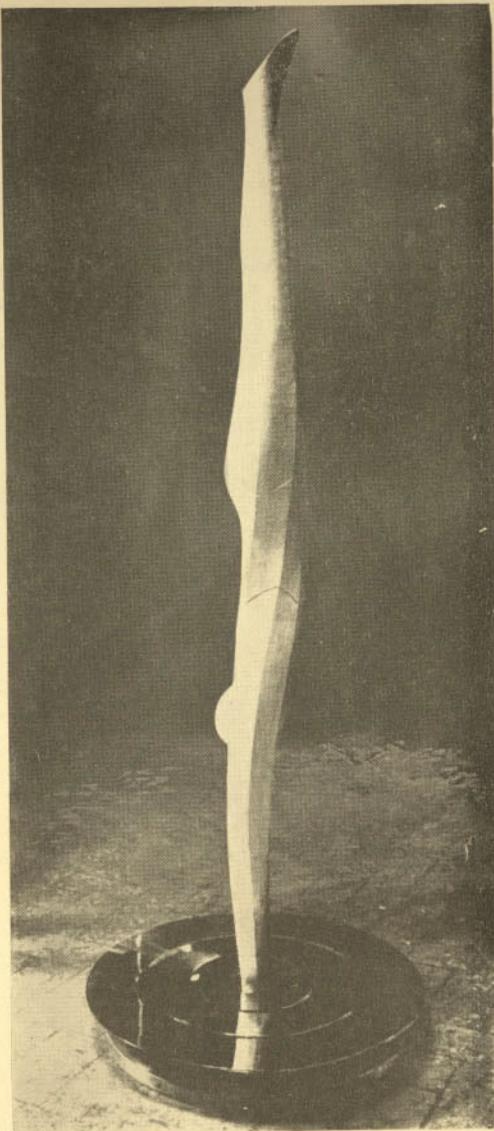
Αὐτὰ εἶνε τὰ κυριώτερα γαρακτηριστικὰ τῆς ἀεροζωγραφικῆς ἡ δοποία χάροις εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς φαντασίας, καὶ εἰς τὸν ἀσβεστον πόθον νὰ περιλάβῃ τὴν δυναμικὴν πληθωρικότητα εἰς τὴν πλέον ἀπαραίτητον τῶν συνθέσεων, θὰ καθορίσῃ τὸ ἀπειρον δραματικὸν καὶ αἰσθησιακὸν δρᾶμα τῆς πτήσεως. Πλησιάζει ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν δοποίαν οἱ φουτουρισταὶ ἀεροζωγράφοι θὺ δημιουργήσουν τὴν ἀερογύλυπτικήν, τὴν δοποίαν ὀνειρεύθη ὁ Μποτσιόνι, ἀρμονικὴν καὶ γαρακτηριστικὴν σύνθεσιν ἀπὸ ἐγχρώμους καπνοὺς τοὺς δοποίους προσφέρουν εἰς τοὺς χρωστῆρας ἡ αὔγη καὶ τὸ δεῖλι καὶ ἀπὸ μικρὰς ποικιλογράμμους δέσμας ἥλεκτρικοῦ φωτός.

Φ. Τ. MARINETTI

Καὶ οἱ φουτουρισταὶ Μπάλλα, Μπενεντέττα, Ντεπέρο, Ντοττόρι, Φιλλία, Πραμπολίνι, Σομέντζι, Τάτο.

«Μαγεία τῆς Στρατεσφύρως»
φωτογραφική άεροζωγραφική
του Ε. ΠΡΑΜΠΟΛΙΝΙ

«Η βουτειά»
Περιστροφική γλυπτική από άλουμινιον
τοῦ φουτουριστοῦ ΤΑΓΙΑΤ

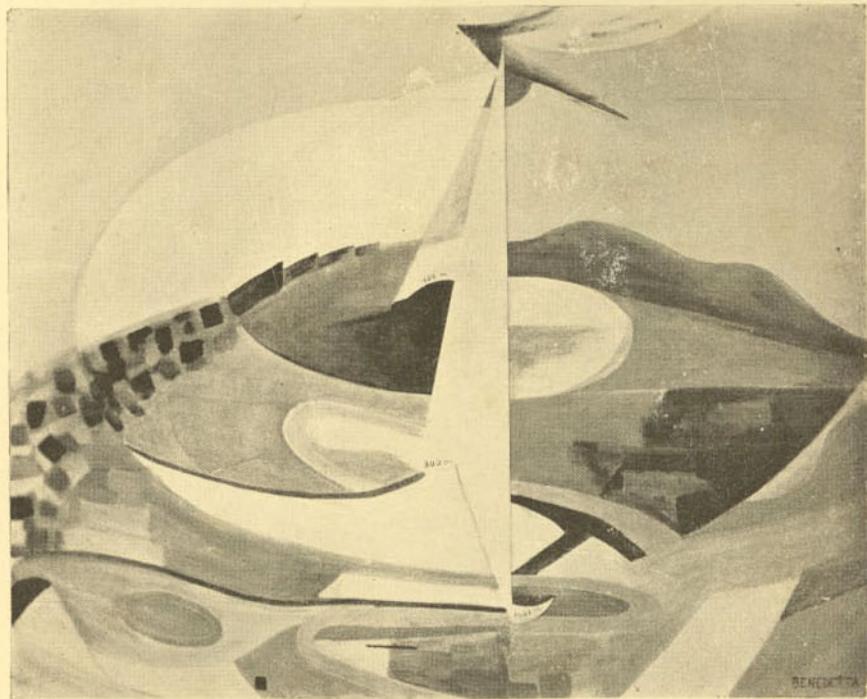
«Ανάστρεφος πτήσις»
φευτευριστική άεροδιαγραφική
του TATO

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

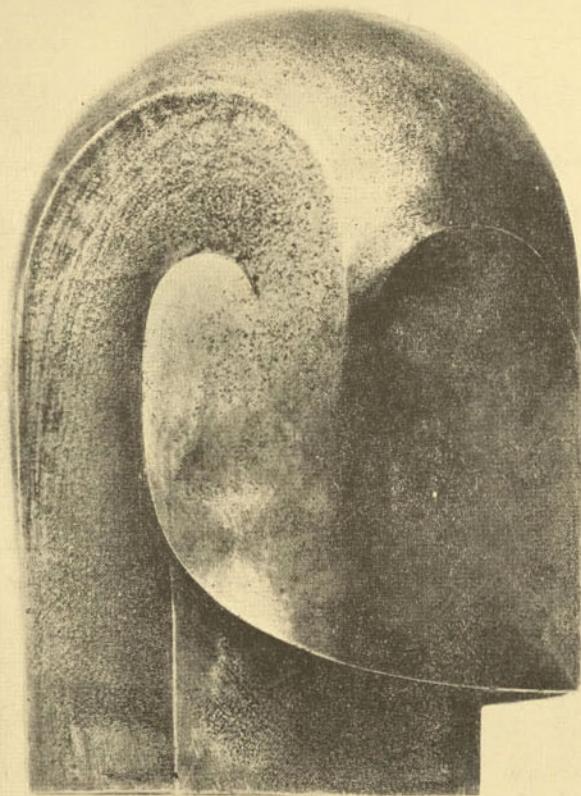
ΤΟΝ ΕΚΤΙΘΕΜΕΝΟΝ ΕΡΓΩΝ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

	Τιμὴ εἰς Δεχ.
1) Μπενεντέττα — Γύρω ἀπὸ τὸ νησὶ 10000	
2) Μπενεντέττα — 3000 μέτρα 10000	
3) Ὁριάνι — Νησιὰ ἀφ' ὑψηλοῦ 8000	
4) Φιλλία — Γήινες ἀνυψώσεις 8000	
5) Κράλι — Ἐναέριος πολυτέλεια 8000	
6) Ἀντρεόνι — Πτῆσις στολίσκου 5000	
7) Ἀντρεόνι — Στολίσκος ὑπὲρ τὴν πόλιν 4000	
8) Ἀντρεόνι — Ρωμαντικὴ πτῆσις 5000	
9) Ἀντρεόνι — Ὑπεράνω τῆς πόλεως 5000	
10) Ἀντρεόνι — Πτῆσις 5000	
11) Καβιλιόνι — Ἀεροζωγραφικὴ 5000	
12) Καβιλιόνι — Ἀεροζωγραφικὴ 4000	
13) Ἀλμπέρτι — Δύναμις τῆς ἔλικος 6000	
14) Κοέκια — Διάβασις τῆς Μαλντισέντσα 3000	
15) Κοέκια — Ψυχικὴ διάθεσις 4000	
16) Κοέκια — Ψυχικὴ διάθεσις 4500	
17) Ντοῦζε — Ἀεροζωγραφικὴ 3000	
18) Μόρι — Γωνίες ἐνὸς ἐναερίου ἀντικειμένου 3000	
19) Φιλλία — Ἀεροζωγραφικὴ 6000	
20) Φιλλία — Ἐναέριος πνευματικότης 6000	
21) Ὁριάνι — Θεοποίησις τοῦ ἀπείρου 6000	
22) Ὁριάνι — Τοπεῖα τοῦ ἀπείρου 5000	
23) Ὁριάνι — Κατάκτησις τοῦ ὑπερόπεραν 5000	
24) Φιλλία — Ἐναέριον Μυστήριον 5000	
25) Φιλλία — Ἐναέριον σῶμα 4000	
26) Ὁριάνι — Διαπλανητικὸν τοπεῖον 4000	
27) Ούμιλτά — Πολεμικὴ πτῆσις 5000	
28) Ἀμπρόζι — Ἡ πλατεῖα Μπρᾶ τῆς Βερόνας ἀφ' ὑψηλοῦ 6000	
29) Ντιουλγκέρωφ — Εἴδωλον τοῦ οὐρανοῦ 5000	
30) Ντιουλγκέρωφ — Ἀεροτηλεγραφικὴ 8000	
31) Ντιουλγκέρωφ — Ἀτμοσφαιρικὸν ταυτοχρονον 7080	
32) Τάτο — Στολίσκος ὑπεράνω τῆς πόλεως 7000	
33) Ὁριάνι — Πλαστικὴ εἰκὼν τῆς πτήσεως 4000	

34) Μόρι — Ἡ βασικὴ γραμμὴ τῆς πτήσεως	4000
35) Ντοττόρι — Σχέδιον πραγματοποιηθὲν τοῦ ἀερολιμένος τῆς Ὀστιας	6000
36) Ἄντρεόνι — S 55 ἐν πτήσει	8000
37) Φιλλία — Ἐναέριον ταυτόχρονον	6000
38) Φιλλία — Ἐναέριον εἰδωλον	5000
39) Ὁριάνι — Ἀεροσύνθεσις	4000
40) Πότζο — Πεδίον οὐρανίον	3000
41) Τζούκο — Ρυθμὸν τοῦ ἀπείρου	4000
42) Ὁριάνι — Ἀεροζωγραφικὴ	3500
43) Τζούκο — Ἐναέριον Τοπεῖον	5000
44) Φιλλία — Πτῆσις	4000
45) Ντιουλγκέρωφ — Ἀεροζωγραφικὴ	5000
46) Ντιουλγκέρωφ — Φωνὴς τῶν συννέφων	6000
47) Ντιουλγκέρωφ — Ἀεροζωγραφικὴ	7000
48) Ντιουλγκέρωφ — Ἀεροζωγραφικὴ	9000
49) Μόρι — Ἐναέριος μάχη ἐν μέσῳ συννέφων	7000
50) Ρόσσο — Ταυτόχρονον	10000
51) Ρόσσο — Δυναμικὴ προσωπογραφία τοῦ Φ. Τ. Μαρινέττι —	
52) Ρέσσο — Προσωπογραφία	9000
53) Ρόσσο — Πλαστικὴ τοῦ ἀπείρου	8000
54) Βοττέρο — Δύναμις ἀννψφώσεως	8000
55) Ντιουλγκέρωφ — Ἀεροζωγραφικὴ	6000
56) Τόρρε — Ἀεροζωγραφικὴ	4000
57) Ἀλμπέρτι — Ἀεροπόρος	10000
58) Ντοττόρι — Ἀεροζωγραφικὴ	7000
59) Ντοττόρι — Ἀεροζωγραφικὴ	7000
60) Ντοττόρι — Ἀεροζωγραφικὴ	7000
61) Σαλαντίνι — Ἀεροζωγραφικὴ	4000
62) Ὁριάνι — Ἀεροζωγραφικὴ	5000
63) Πραμπολίνι — Ἀεροζωγραφικὴ	10000
64) Πραμπολίνι — Ἀεροζωγραφικὴ	10000
65) Πραμπολίνι — Ἀεροζωγραφικὴ	10000
66) Βοττέρο — Ἀεροζωγραφικὴ	6000
67) Τζούκο — Ἀεροζωγραφικὴ	4000
68) Πρανεμπολίνι — Μάχη ἀνδρεικέλων	20000
69) Πρανεμπολίνι — Ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνον	15000
70) Πρανεμπολίνι — Κάπρι	15000
71) Πρανεμπολίνι — Ἀεροζωγραφικὴ	15000

«Προσανατολισμός»
Φυτούριστική άεροζωγραφική
του ΜΠΕΝΕΝΤΕΤΤΑ

Αυτή είναι η θύρα της Μονής
κατά την παλιά ημερα

«Ο Ντεῦτσε»
γλυπτόν ἐκ χάλυβος
του φουτουριστικού ΤΑΓΙΑΤ

«Η Νεολαία»
ζωγραφική του φευτευριστέου **TATO**

«Ἐναέριον τοπεῖον»
Φουτουριστική ἀεροδιαγραφική τοῦ **ΦΙΛΛΙΑ**

ΜΕΡΙΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ἐπιθυμῶ νὰ φθάσῃ μέχρις ύμῶν ἡ ἐγκάρδιος συμμετοχή μου εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τοῦ Φ. Τ. Μαρινέττι, ἡ ὅποια δὲν εἶναι τυπικὴ ἐκδήλωσις, ἀλλὰ ζωηρὰ ἔκφρασις μεγίστης συμπαθείας διὰ τὸν ἀκούραστον καὶ μεγαλοφυῖ ἀπόστολον τοῦ Ἰταλισμοῦ, διὰ τὸν νεωτεριστὴν ποιητὴν, ὁ ὅποιος μοῦ ἔδωσε τὸ αἰσθῆμα τοῦ Ὁκεανοῦ καὶ τῆς μηχανῆς, διὰ τὸν παλαιὸν ἀγαπητόν μου φίλον, τῶν πρώτων φασιστικῶν μαχῶν, διὰ τὸν ἀκαταμάχητον στρατιώτην, ὁ ὅποιος προσέφερεν εἰς τὴν πατρίδα ἀλύγιστον πάθος ἐπισφραγισθὲν καὶ δι' αἴματος.

ΜΠΕΝΙΤΟ ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ

Δι' ἑνὸς βιαίου κινήματος ὁ φουτουρισμὸς ἐτεμάχισεν ἔνα ὄλοκληρον καλλιτεχνικὸν κόσμον ὁ ὅποιος ἀξιοπρεπῶς ἐσήπετο καὶ τὸν μετέτρεψεν εἰς θρύψαλλα καὶ εἰς σκόνην. Τώρα πλανᾶται ὡς φλογερὸς γαλαξίας καὶ περιμένει τὸν δημιουργὸν ὁ ὅποιος θὰ τὸν πλάσῃ εἰς νέα καθαρισμένα σχήματα. Λέγω περιμένει. Εἰς ὅμιας ἐκ τῶν δημιουργῶν αὐτῶν (ύπάρχει ύλικὸν δι' ὅλους) ἐνεφανίσθη ἥδη. Εἶναι ὁ Λουΐτζι Πιραντέλλο. Ἀναλύοντες τὰ ἔργα του εύρισκομεν ἀκριβῶς ὅτι χρησιμοποιεῖ μερικὰς φουτουριστικὰς ἀρχάς. Π. χ., τὸ ταύτοχρονον. Ἀνακάλυψις ἀληθῶς μεγαλοφυῆς τοῦ Μαρινέττι ὁ ὅποιος ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ μὴν χρησιμοποιῇ μέχρι καὶ τῶν τελευταίων συνεπειῶν τὰς ἐφευρέσεις του. Ἀλλὰ αἱ μεγαλοφυῖαι εἶναι αὐτὸ ποῦ εἶναι καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰς ἀναγκάσῃ κανεὶς νὰ ἀλλάξουν τὸν μοιραῖον δρόμον των. Ἡ φουτουριστικὴ ἐπίδρασις εἶναι περισσοτέρα εἰς τὸ «ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπον του» ἀντιψυχολογικὸν (τούλαχιστον εἰς τὰς διαθέσεις του). Ἡ ἐπιτυχία του ὑπῆρξε μεγίστη. Διότι τὸ κοινὸν ἔχει χορτάσῃ πλέον ἀπὸ τὴν ψευδοψυχολογίαν.

ΕΤΤΟΡΕ ΡΟΜΑΝΙΟΛΙ

Θὰ περιορισθῶ εἰς τὸ νὰ χαιρετίσω ἡ μᾶλλον νὰ ἀσπασθῶ ἀδελφικῶς τὸν ἀγαπητόν μας καὶ μεγάλον φίλον ἐν ὄνόματι

ὅλων τῶν Ἰταλικῶν καὶ Γαλλικῶν τεχνῶν, διὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς εἶναι ό "Αγιος Γεώργιος. Δὲν ύπάρχει μεγαλυτέρα καρδιὰ ἀπὸ τὴν ἴδικήν του καὶ δὲν ύπάρχει τόλμη προθυμοτέρα ἀπὸ τὴν ἴδικήν του. Ὑπῆρξε, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄχυρα τῆς τέχνης καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ προσφωνῇ τὸ κοινὸν μὲ εὐγένειαν, διότι εἶναι τύπος ἀριστοκρατικός. Καὶ ὅλα αὐτὰ ὑπὲρ τῆς ὡραιοτέρας τῶν τεχνῶν, τῆς τέχνης πρωτοπορείας τῆς ὑπερτέρας τέχνης.

ΠΩΛ ΦΟΡ

Εἰς τὰς διακοσμητικὰς τέχνας ὁ δρόμος εἶχε διανοιγῆ ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ ὑπὸ τῆς σχολῆς τοῦ Μαρινέττι.

ANTOYAN

Ἡ Ἰταλία ἀφῆκε τὴν πρώτην κραυγὴν, κραυγὴν τόσον ἔντονον ὥστε ἡ ἀποκοιμισμένη Εὐρώπη ἡναγκάσθη νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλήν της. Ὁ Φουτουρισμὸς κατέχειάκόμη τὸν τίτλον τοῦ πρωταθλητοῦ τῆς νεωτέρας ποιήσεως. Ὁ Φοιτουρισμὸς ἔσχε παντοῦ μιμητάς.

IBAN ΓΚΟΛΛ

(Πρόλογος εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἀνθολογίαν),

Ἡ δόξα σου θὰ εἶναι μεγάλη, ἀγαπητέ μου Μαρινέττι, διότι εὐρέθης ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ κινήματος, διότι καθώρισες τὸν προσανατολισμόν του, διότι ἀφησες ἐποχὴν διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ φιλολογικοῦ φουτουρισμοῦ δημοσιεύσας τὴν Κατάκτησιν τῶν Ἀστέρων ὅταν ἤσουν μόνος ἐν τῇ προσπαθείᾳ σου νὰ πραγματοποιήσῃς τὸ νέον σου ἰδεῶδες. Ἡ δόξα σου θὰ εἶναι μεγάλη, διότι ὑπῆρξες πάντοτε τὸ κεντρικὸν σημεῖον καὶ ὁ ἐκτελεστὴς τόσων ἀναζητήσεων νεωτερισμοῦ καὶ ἐλευθερίας.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΚΑΝ

Ὁ Φουτουρισμὸς ἔσχε τὴν μεγαλυτέραν ἐπίδρασιν ἔξω τῆς Ἰταλίας. Ὁ Μαρινέττι ἔχει δίκαιον ὅταν λέγῃ ὅτι ὅλαι αἱ σχολαὶ τῶν πρωτοπόρων εἰς τὴν φιλολογίαν ἡ τὴν πλαστικὴν ὄφειλουν ἀπὸ τοῦ 1909 κάτι τι εἰς τὸν φουτουρισμόν.

BENIAMIN KREΜΙΕ

Σημαντικὸν μέρος τῶν νέων αὐτῶν ποιητῶν ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ θέαμα τῆς ζωῆς. Μεοικοὶ τὴν ἔξυμνοῦν, περιέρχονται εἰς ἔκστασιν πρὸ τῶν μηχανῶν, αἰσθάνονται τὴν ἀκριβῆ καὶ εὐκίνητον ὡραιότητα καὶ δημιουργοῦν μίαν ποίησιν διύραμ-

βικήν. "Αλλοι στρέφονται πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἀνακινοῦν τὰς δυστυχίας. "Αλλοι ἀναζητοῦν «κανόνας τοῦ κινήματος». Μεταξὺ τῶν πρώτων πρόπει νὰ ἀναφερθοῦν οἱ φουτουρισταί. 'Ο Μαρινέττι εἶναι ποιητὴς μὲ ἔξαιρετικὴν λυρικὴν δύναμιν, ἐκρηκτικὴν ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ ἴδιος. 'Η ποίησίς του προδίδει μεγάλον γόητα μαζῶν. 'Η ποίησίς του ἔχει ἄλλως τε καὶ τὸν πολιτικὸν σκοπὸν τῆς ἔχθροτητος ἐναντίον τῶν οὐδετέρων. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν τοῦτο ύπ' ὅψει μας διὰ νὰ ἡμποροῦμεν νὰ τὴν ἀναλύσωμεν.

ΦΕΡΝΑΝΔΟΣ ΝΤΙΒΟΥΑΡ

'Η 'Ρωσσικὴ σκηνογραφία ἐπηρεάσθη κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸν Ἰταλικὸν Φουτουρισμόν.

ΛΟΥΝΑΤΣΑΡΣΚΥ

"Ολη ἡ λεκτικὴ περίοδος τῆς Ρωσσικῆς φιλολογίας ἔξηλιχθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ φουτουρισμοῦ.

Α. ΛΕΖΙΑΝΝΩΦ

Εύχαριστοῦμεν τὸν Μαρινέττι, διότι πρὸ 15 ἑτῶν ἔξέλεξε τὴν χώραν μας διὰ νὰ ἀπευθύνῃ τὸ ποιητικόν του μανιφέστον, τὸ ὅποιον ἐπροκάλεσε τὴν ἐπανάστασιν τῶν ἰδεῶν μας.

ΖΩΡΖ ΜΙΣΣΕΛ

Οι Ἰταλοὶ φουτουρισταὶ δύνανται δικαίως νὰ διακηρύξουν ὅτι εἶναι οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς γενικῆς ἐμπνεύσεως. Αἱ πλαστικαὶ καὶ διακοσμητικαὶ μελέται των ἔχοντιμοποιήθησαν ἀπὸ ὅλους.

ΝΟΤΑΡΙ

'Ο καθορισμὸς τῆς στιγμῆς ἐν τῇ διαρκείᾳ δὲν εἶναι πλέον ἀπαραίτητος. 'Αντὶ νᾶ ἀπεικονίζεται ἡ τέχνη ἀκίνητος, οἱ νεώτεροι προσπαθοῦν ἀντιθέτως νὰ δημιουργήσουν τὴν τέχνην κινητὴν καὶ ζῶσαν. Εἶναι τέχνη τῆς ἀλλαγῆς. Τοποθετοῦνται οἱ ἴδιοι «εἰς τὸκέντρον τοῦ πίνακος» κατὰ τὸν ὄρισμὸν τῶν φουτουριστῶν καὶ αἱ ἐντυπώσεις τὰς ὅποιας δοκιμάζουν εἶναι ώστὲ μεταβληταὶ καὶ ποικίλαι ἀκτινοβολίαι. Πρόπει νὰ ἴδῃ κανεὶς χωρὶς προκατάληψιν τὴν ἀρχιτεκτονικήν, τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν γλυπτικὴν τῶν φουτουριστῶν διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὸν νεωτερισμὸν αὐτοῦ τοῦ δόγματος. 'Εὰν πράγματι ἡ ἀστάθεια γίνη ὁ κανὼν τοῦ μέλλοντος, ὁ Μαρινέττι θὰ θεωρῆται ἀργότερα ως μέγας προφήτης.

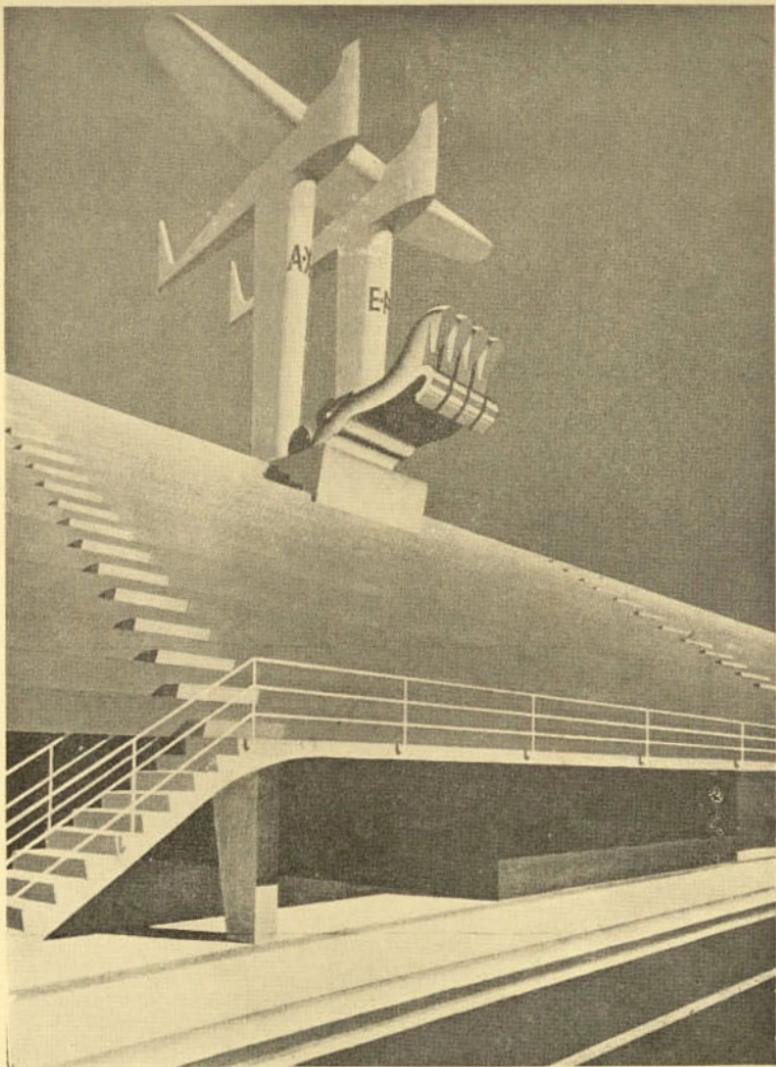
ΛΩΡΑΝ ΚΛΑΡΥΣ

“Εκθεσις τῆς Φχοιστικῆς ἐπαναστάσεως”

Αἴθουσα τοῦ 1919

Διακοσμητικὸς πίναξ τοῦ φουτουριστοῦ Ε. ΠΡΑΜΠΟΛΙΝΗ

«Τὸ Στάδιον τῆς Φλωρεντίας»
ἔργον τοῦ φουτουριστοῦ PANI